

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie w Poniedziałek dnia 30 Października v. s. 1853 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg dnia 20 Października.

Ukazy Rządzącego Senatu.

Postanowieniem Komitetu PP. Ministrów, Najwyższy potwierdzonem 29 lipca t. r., o wyznaczeniu wspomnienia, z przyczyny nieurodzaju zboża w niektórych Guberniach, między innemi dozwolono było rozwiązać ludziom wszelkiego stanu, idącym na zarobki, wydawanie bezpłatne świadectw (вудонъ) na prostym papierze, z terminem do sześciu miesięcy, z poświadczeniem podług należytości w Miejskich i Ziemskich Policyach, dla zaradzenia samowolnemu oddalaniu się, z najsurowszemu, komu należy, ponowieniem, ażeby przy tém zdarzeniu zgoła żadney przewłoki nie czyniono. Stosownie do tego rozstrzygnięto było przez Ministerium Finansów wydawanie pomienionych świadectw w Guberniach: Chersońskiej, Ekaterynosławskiej, Tauryckiej, Połtawskiej, Czernihowskiej, Woronezkiej, Słobodzko-Ukraińskiej, i Obwodach Bessarabskim i Kaukazkim. Teraz zaś w postanowieniu Komitetu PP. Ministrów, 12 września następnem, wyrażono: „W guberniach, uległych nieurodzajowi zboża, ludziom wszelkiego stanu, wychodzącym na zarobki, wydawać, na podstawie pierwszego postanowienia Komitetu, bilety bezpłatnie na prostym papierze, licząc od 1go września teraźniejszego roku, z terminem do ośmiu miesięcy, t. j. do 1 maja przyszłego 1854 roku. Miejscowym zaś Policyom rozwiązać na ośmiomiesięczne bezpłatne bilety, przedłużyć pierwsi dane, jak sześciomiesięczne, tak i na krótsze od tego terminy, na miesiąc, na dwa, na trzy i tak dalej, bezpłatne bilety do daty wyżej wspomnianej.“

— Na skutek przedstawienia Tambowskiego Cywilnego Gubernatora względem odłożenia wnoszenia opłaty pożyczek z kredytowych ustanowień dla tych obywateli Gubernii Tambowskiej, którzy złożą świadectwo miejscowej Zwierzchności o nieurodzaju zboża w ich majątkach, danych na ewikeją kredytowym ustanowieniom. P. Minister Skarbu wchodził z przedstawieniem do Komitetu PP. Ministrów. Teraz przez wypis z protokołu Komitetu PP. Ministrów pod 29 sierpnia komunikowano P. Ministrowi Skarbu dla wykonania, że CESARZ JĘGOMOŚĆ, po postanowieniu Komitetu, zgodnie z wnioskiem P. Ministra nastąpił, 10 przeszłego września najwyższy rozkazać raczył: 1) Obywatelom Gubernii Tambowskiej, którzy złożą świadectwa miejscowej zwierzchności o nieurodzaju zboża w 1853 roku w ich majątkach, rozterminować pożyczki z Rad Opiekuńskich, Banku Pożyczkowego i Izby Powszeczney Opieki na trzy lata wszystkie te opłaty, których nastąpią roczne terminy, rozumiejąc w tej liczbie i miesiące ulgowe, odtąd do 1go października 1854 roku, a również i dawniejsze niedoimki, z wnoszeniem w równych częściach z przypadającymi podług Bankowego wyliczenia procentami, niezależnie od bieżących, od wyżej pomienionego 1go oktobra w pożyczkach opłat, razem z niemi. 2) Szrodek ten rozciągnąć terazże na Gubernie Noworossyjskie, Połtawską, Słobodzko-Ukraińską, Astrachańską, Weronezską i Obwód Kaukazki. (G.S.P.)

P R U S S Y.

Berlin dnia 20 października.

Przybyli Xiążę Alfred Konstanty Salm-Salm i Cesarzko-Rossyjski Radzca Tayny i Marszałek Dworu, Hrabia Laval, z Drezną, a Szwedzki Jen.

Por. i Radzca Stanu, Hrabia Löwenhstelm, wyjechał do Stockholmu.

— Dnia 31 —

Posel nadzwyczajny i Minister pełnomocny Króla Jmci Brytanii Wielkiej przy tutejszym Dworze, Hrabia Minto, z Teplitz tu przybył.

N. Król Jmci przez najwyższy reskrypt gabinetowy do Ministra Stanu, Barona Brenn, pod 9 października, oświadcza swe zadowolenie różnym okręgom i miastom prowincyi Saskiej, za należyte uzbrojenie Landwehru 4go Korpusu Armii, tudzież za dostarczenie z dobrowolney ofiary różney żywności dla lepszego opatrzenia wojsk, w czasie tegorocznych ćwiczeń obozowych. (G.P.S.)

— Gazeta Korrespondenta Hamburskiego zawiera z Berlina pod 22 października: „Poważecznie uwielbiana, Xiężna Ludwika Pruska, owdowiała Xiężna Radziwiłłowa, ciężko jest chora; wczora wzięto o jej życiu.“

Wszystkim pocztowym zaprowadzeniom przez okolnik zalecono, pilną mieć bacność na przejeżdżających pocztą, i że są krajowcami, nie inaczej wierzyć, aż po złożeniu dostatecznych prawnych dowodów, dla zabezpieczenia się, ażeby podeyrzani cudzoziemcy za krajowców nie udawali się.

Rzeczywisty Radzca Tayny, Hrabia, oyciec Xiężny Lignickiej, od dwóch lat owdowiał, nie dawno powtórnie się ożenił z pewną panną z Saxonii, i na dłuższe pomieszkanie do Włoch wyjeżdża.

Nowa, a przez sposób swego budowania podziwianie ściągająca twierdza Poznańska, bliska ukończenia, temi dniami przez Jeneratów Raucha i Reiche była oglądana.

Korpus Topografów d. 21 t. m. ukończył swe wyniary w prowincyach Marchii, Pomeranii i Prussach, i powraca ze swymi naczelnikami do Berlina.

A N G L I A.

Londyn dnia 22 października.

Zawczora Królewstwo Ichmość w Windsor, przyjmowali Kapitana Ross i jego synowca, i zaprosili ich pozostać na obiedzie w pałacu. Około 11tej w nocy powrócili obadwaj podróżni do Londynu, gdzie pierwsi już z wielkimi okrzykami radości byli przyjmowani. Kapitan Ross ma się bardzo dobrze.

Kapitan Ross miał już wczora czynność w urzędach admiralicyi, osad i skarbu.

Posłowie Pruski i Hiszpański i Margrabia Funchal, mieli wczora w Departamencie spraw zewnętrznych rozmowę z Lordem Palmerstonem, Szwedzki Posel był z odwiedzinami u sprawującego interessa Francyi.

Z Portugalii żadnych nowych nie mamy wiadomości.

— Dnia 23 —

Przeszłego piątku, Królewstwo Ichmość udarowali bytnością na obiedzie u Hrabstwa Errol w Richmond-Park, na który zaproszeni także byli Xięstwo Livenowie.

Nadzwyczajny Posel Króla Greckiego, Xiążę Suzzo, Posel Belgijski i Baron Wessenberg mieli wczora rozmowy z Lordem Palmerstonem w wydziale spraw cudzoziemskich.

Sir. James Graham wczora wieczorem tu powrócił z podróży inspekcyjney zakładów morskich.

P. Addington, były Posel Brytanii W. przy Dworze Hiszpańskim, z Łądu tu powrócił. Ró-

wnieź i P. Karol Grant przeszłej soboty powrócił.

Globe pisze: „Spodziewamy się, że Królowey Hiszpańskiej radzono będzie wezwać do powrotu takich politycznych zbiegów, jak Jenerał *Alava*, Jenerał *Mina*, Hrabia *Torreno*, *Martinez-dela Rosa* i *Bouza*, jeden z pierwszych Geografów morskich w Europie. Byłoby to, nie tylko aktem sprawiedliwości względem tak znamienitych ludzi, ale nawet miałyby wpływ na ufność w Rządzie Hiszpanii, jeżeliby oni znowu na dawniejszych urządach byli osadzeni.

— Dnia 25 —

W poniedziałek Król udarował bytnością swą śniadanie u Hrabiego *Albemarle* w *Hampton Court-Palast*, na które zaproszonych było wielu Ministrów, i różne znakomite osoby. Zawczora po południu Król przyjeżdżał z *Windsor* do miasta i przyjmował różne osoby w pałacu *St. James*. Przy czém Poseł Pruski Baron *Bülow* złożył Królowi list swojego Monarchy, a nadzwyczajny Poseł Króla Greckiego, *Xiążę Souza*, złożył Królowi pożegnanie. Potym złożyli Poseł Hiszpański, Kawaler *Vial*, i Portugalscy Posłowie, Margrabia *Funchal* i Kawaler *Lima*, swe listy wierzytelne od swych nowych Monarchiń. P. *Addington*, który ze swego poselstwa w *Madrycie* powrócił, był przez Lorda *Palmerstona* Królowi stawiony. Nakoniec dawał Król jeszcze różnym Ministróm i Urzędnikom stanu posłuchania, i ku wieczorowi do *Windsor* powrócił. Mówią, że Królestwo Ichmość jutro do *Brighton* wyjadą. Pałac tamtejszy na przyjęcie NN. PP. zupełnie jest przygotowany. Zawczora w *St. James* przyjął także Król odwiedziny Xiężniczki *Sofii*. Wieczorem dnia tego w kaplicy pałacu *Windsorskiego* odbył się ślub jednego z synów Xięcia *Wellingtona*, P. *Wellesley*, z córką półkownika *Roos*. Królestwo znajdowali się na tym obrzędzie, a Król przyprowadził narzeczoną oblubieńcowi.

Poseł nadzwyczajny Króla Niderlandów, P. *Dedel* i Poseł Neapolitański Hrabia *Ludolf*, mieli wczora rozmówienie się z L. *Palmerstonem* w urzędzie spraw zagranicznych.

Xiążę Michał *Souza*, wczora wieczorem wyjechał ztąd do *Paryża*, zkąd ze szczególnymi poleceniami swojego Monarchy ma się udać do *S. Petersburga*.

Podług *Courrier* oczekiwany tu jest Austriacki Hrabia *Thum*, ze szczególném poleceniem Cesarza Austriackiego do Króla Angielskiego.

Kawaler *Abreu e-Lima*, oddawał wczora wizyty wszystkim Ministróm Gabinetowym, jako Poseł nadzwyczajny i Minister pełnomocny Portugalii przy tutejszym Dworze.

Z giełdy rozeszła się wiadomość, o uznaniu Królowey *Donny Maryi* przez Królową Rejentkę Hiszpańską, i podniosła kurs obligacyi nowoy Regencyi.

Ajenci Królowey *Donny Maryi*, otrzymali rozkaz, zakupić 500 koni dla jazdy portugalskiej. Jeden z najgłośniejszych londyńskich handlarzów koniami, obowiązał się sprawunek ten dostarczyć za 12,500 f. s., połowa w gotowych pieniądzech, a połowa w papierach. Rozumieją, że konie te w przeciągu 12 dni będą się mogły zabrać na okręty; 5 wielkie statki przewozowe do tego są przysposobione; na innych 5ciustatkach mają pójść do *Porto* ludzie i zapasy potrzeb wojennych.

Szalupa, *Pike*, 22 t. m., po bardzo burzliwej żegludze z *Lisbony*, zkąd 13go wytypnęła, do *Plymouth* przybyła, i przywiozła wiadomość, że zrana, d. 10 października, woyska Królowey, pod osobistém dowództwem Xięcia *Braganza*, na nieprzyjaciela uderzyły, i po uporczywey walce do odwrotu zmuszone zostały. Napadający wzięli *Lumiar*, dotychczasową kwaterę *Don Miguela*, o 4 mile angielsk. *) od *Lisbony*, i noc tam przebyli. *Migueliści* o półtorej mili zatrzymali się, 11go jeszcze się daley cofnęli, i dwakroć przez woyska Królo-

wey wyparte z pozycyi, które starały się zająć na wzgórkach. Naprzód zatrzymali się *Migueliści* w *Loires*, 7 lub 8 mil od *Lisbony*, gdzie przedsiębrali uderzyć na woyska Królowey, dla spędzenia z pagórka, który one zajęły. Ale zostały odparte. Ogień trwał do wieczora, woyska Królowey zostały zwycięzcami. *Chronica Lisbońska* zawiera obszerny o tej bitwie rapport. Woysko *Don Miguela* cofać się zaczęło 12 października ku *Santarem*, miastu o 50 mil angielskich od *Lisbony* na północ położonego. Strata w tych bitwach, 10go i 11go, różnie jest podawana: podług jednych *Migueliści* 2000, a podług drugich 3000 stracili. Jaką stratę woyska Królowey poniosły, nie powiadają. Gdy szalupa, *Pike*, z *Lisbony* wypłynęła, przywieziono jednakkże do miasta 700 ranionych. Woyska *Don Miguela* biły się cale mężnie i odważnie. Na końcu jednego listu prywatnego czytamy, że *Migueliści* znowu do *Cabeza-de-Monte-Chique* powracają. Z innego listu *Morning-Post* umieszcza: że *Don Pedro* dla tego tylko odważył się uderzyć na nieprzyjaciela, że ludność *Lisbońska* zmusiła go do tego, i że obawiał się powstania: gdyż nieukontentowanie w stolicy zrobiło się niezmierzenie wielkie. *Courrier*, zapewne z pewnego źródła pisze, że woysko donmiguelowskie zostawiło swe ciężary i żywność, a w odwrocie wielu się okrucieństw dopuszcza; że admirał *Napier* z kilką okrętami aż do *Vilafranca* nad *Tagiem*, 20 mil angielsk. wyżej *Lisbony* popłynął; że oddziały woysk *Don Pedra* dosięgły już do *Cabeza-de-Monte-Chique*, i mają posiłkować głównemu woysku, wielkie okazującemu mężstwo i zapat, że *Don Carlos* z *Santarem* wyjechał, i do *Alcantary* w *Hiszpanii* przybył.

Domyślają się, że Król wiele nowych Parów Irlandzkich mianować będzie.

Paganini z podróży po hrabstwach powrócił do *Londynu*.

Amerykańskie gazety donoszą o nowej wyspie, odkrytej na *Oceanie-Spokojnym*, prawie na 5 mil ang. długiej, leżącej pod 11 s. 46 m. S. P. a 169 s. 18 m. D. W., którą nazwano, *Farnham*. (A. P. S. Z.)

FRANCYA.

Paryż dnia 21 października.

Zawczora Król pracował z Ministrami spraw wewnętrznych i wojny, a potem dawał posłuchanie Jenerałowi *Dariule*.

Xiążę *Choiseul* dzisiaj rano wyjechał ztąd, dla przyjęcia Królestwa Ichmość Belgów na granicy, i przeprowadzania w dalszej podróży. Pojechali z nim dwaj oficerowie deżurni. Wiele młodzie z przedniejszych domów pojechało na spotkanie Królowey Belgów, i razem dla pełnienia przy niej honorowej służby i straży.

Mówią, że P. *Mignet*, przez dyplomata pod 29 września, wyniesiony został na Barona i Komandora *Legii Honorowej*. Mówią teraz, że ten dyplomata, wkrótce przed swym odjazdem, miał kilkogodzinną poufną rozmowę z Xięciem Pokoju.

Wczora na przedmieściu *Sgo Antoniego* znowu miały swe zgromadzenia różne oddziały Towarzystwa praw człowieka, które jednak za przyściem policyi bez oporu się rozeszły.

Zakonnik *Trapista*, *Marya Józef Geramb*, na angielskim brygu *Rapide*, z podróży swej do *Jerusalemu* i góry *Sinai*, trzy lata trwającej, do *Marsylii* przybył. Zakonnik ten znany był dawniej na świecie, jako Jenerał, Baron *Geramb*.

— Dnia 22 —

Król na prywatney audyencyi przyjmował wczora Jenerała Hrabie *Guéhéneuc*, który teraz właśnie z *Morei* powrócił, gdzie przez dwa lata naczelnie dowodził woyskami francuzkiemi.

Monitor donosi: „List prywatny z departamentu *Wschodnich-Pyreneów*, zponad samej granicy, datowany dnia 16 wieczorem, potwierdza dawniejsze wiadomości. Buntownicze poruszenia w *Vich* żadnego następstwa nie miały. Wszystko, za nadciągnięciem przez Jenerałnego Kapitana *Katalonii* woysk posłanych do porządku powró-

*) Mil angielskich liczy się na stopień Ekwatora, 69 770: francuzkich liczą 25, niemieckich 15. (R.)

ciło. Stan handlowy ofiarował Rządowi, własnym kosztem uzbroić i utrzymywać 6,000 ludzi, dla strzeżenia miasta i bezpieczeństwa prowincyi. 14go października, o 5tej wieczorem z *Madrytu* wystany goniec kupiecki, w zupełney spokojności stolicę tę zostawił. Również była spokojność w całej *Kastylii*, gdzie wiadomość o uznaniu *Donny Izabelli IIgiej*, przez *Francyę*, z wielką radością przyjęto.

W *Journal de Paris* czytamy: „Nie zgola nie słyszymy, gdzieby się *Don Carlos* znajdował: to tylko pewna, że nie ma wiadomości: czyliby się on gdzie w *Hiszpanii* pokazał. Przystąpienie *El-Pastora* jest zachęceniem dla wychodźców, którzy pod chorągwiami Królowej stawiać chcą. List nadzwyczajną drogą z *Bayonny* otrzymany donosi nam, że podług wiadomości z *Madrytu*, przez *Arragonią* tam otrzymanych, *Donna Maria* przez Królową Rejentkę wyraźnie uznana została, i że ostatnia wszystkie związki z *Don-Miguel* zerwała. Kapitan Jenerałny *Arragonii*, który o tej nowinie zawiadomił, dodawał nadto, że się jego prowincya w spokojnym stanie znajduje.

Wczora wieczorem dawał Król audyencyę prywatną Marszałkowi *Maison*, Posłowi *Rossyjskiemu*, i *P. Lehon*.

Indicateur, gazeta w *Bordeaux* wychodząca, zawiera list z *Madrytu*, pod 12 t. m. wieczorem pisany. W stolicy tej zupełna spokojność. Do *Burgos* wyruszył 4ty regiment gwardyi, jeden półk konnych strzelców i dwa działa, pod dowództwem Jenerała *Wals*, do których przyłączy się jeden półk z *Soria*, i jeśli okaże się potrzeba, od Jenerała *Sarsfield* będą nadesłane oddziały. Rozumieją, że nastąpi zmiana Ministrów, jak tylko zjadą się Członkowie Rady Rejentcyney. *Margrabia Los-Amarillos* co chwila oczekiwany. *Bourmont* i wielu francuzkich oficerów odbywają kwarantannę w *Valencia-de-Alcantara*, i zapewne przez *Hiszpanię* pojadą, mając Półwysep opuścić. *Don Carlos* 30go był w *Abrantes*. Odtąd nic pewnego o nim nie mamy. W tej chwili mówią, że Jenerał *Quesada* naznaczony został *Vice-Królem Navarry*. Jenerałni Kapitanowie *Galicyi*, *Andaluzyi* i *Valencyi*, tudzież naczelnicy wojsk stojących w *Carmonie*, *Cordowie*, *Valladolid*, *Carlagenie* i *Alcuagro*, młodej Królowej swe powinszowania przystali, i oświadczyli gotowość w razie potrzeby wylać krew swoją w prawej obronie.

Gazette de France wyraża: W liście z *Fuentarabia* donoszą, że całe Królestwo *Navarry* powstało, i toż samo jest w *Asturyi*. Wiadomości te zgadzają się z doniesieniami gazet, wychodzących w *Bordeaux*. *Journal de la Guyenne* donosi, że cała *Biscaya* powstała: liczbę uzbrojonych ochotników do 25,000 wynoszą. *Estella*, cała prawie *Alava* i większa część *Navarry*, również się za *Don Carlosem* oświadczyły. *San-Sebastian* i *Tolosa*, gdzie się nieco wojsk znajduje, pozostały przy Królowej; ale od *Mirandy* do *Bayonny* wszystko jest za *Don Carlosem*. Związki całkiem są zerwane.

Urzędowa wiadomość o śmierci pod *Lisboną* *P. Ludwika Larochejacquetin*, przed kilką dniami przyszła do jego rodziny, w *Orleanie* mieszkającej.

Zapewniają, że na przyszłe posiedzenie Izby, przygotowali projektów do prawa: Minister spraw wewnętrznych 55, *P. Barthe* 15, *P. Humann* 22, i *P. Thiers* 117. Wiele z nich jest o rzeczach miejscowych.

W *Temps* czytamy: „Cywilne i wojskowe władze jednego z naszych Departamentów granicznych, otrzymały wiadomość o mającym nastąpić przybyciu 12słu tysięcznego korpusu wojsk Sardyńskich z *Sabaudy*; wiadomość ta przez telegrafy do *Paryża* popchnięta.

Symonistów dziennik donosi, że *Panie Cecylia Fournel*, *Clorinda Rogé* i *P. Roland*; za kilka dni do *Marsylii* przybędą, mając z tamtąd płynąć na Wschód.

— Dnia 26 —

Lekka słabość od kilku dni Xięcia *Orleańskiego* nie dozwala z pokoju wychodzić.

Mianowani są jenerałowie dowodzący: w Departamencie *Drome*, na miejsce uwolnionego ze służby Jenerała *Asselina*, Jen.-Maj. *Margrabia Brossard*; w Departamencie *Arriège*, na miejsce także uwolnionego Jenerała *Estève*, Jenerał-Major *Hr. Astorg*; w departamencie *Fauclusey*, na miejsce tam przeniesionego Jenerała *Mylius*, Jen.-Maj. *Canavas*, nazwany *St. Almand*; w departamencie *Calvadosa* na miejsce tam przeniesionego Jenerała *Faverot*, Jen. Maj. *Corbet*; w Dep. *Loary*, na miejsce uwolnionego Jenerała *Boudinhon*, Jenerał-Major *Baron Delapointe*; na koniec w Departamencie *Corrèze*, na miejsce uwolnionego Jenerała *Léghise*, Jenerał-Major *Housin-de-Saint-Laurant*.

Jenerał *Harispe* ze sztabem swym do *Bayonny* przybył.

Niektóre tutejsze gazety donoszą, że nawiązano dobrze uorganizowane i uzbrojone kupy Szuanów, w jednym czasie w różnych razem punktach *Vandeji* pokazały się. Ministeryalna gazeta *Journal de Paris* prosiuje to doniesienie w taki sposób, że to byli zbiegli konspiracyjoniści, i że uczynione są rozporządzenia na ich poymanie.

Wielki Wikaryusz, *Xdz Desjardins*, zawczora tu umarł.

— Dnia 24 —

Zawczora Król pracował z Ministrem handlu.

Gazety francuzkie ogłosiły odezwę *Vice-Króla Nawarry*, w *Pampelonie* d. 14 paździer. wydaną, wzywającą do obrony praw *Izabelli II*; i odezwę *Franciszka Eras*, do mieszkańców *Nawarry*, w imieniu *Karola Vgo*, do odzyskania praw jego zachęcając.

Dzisiaj na giełdzie biegała pogłoska o zasłanej bitwie, podobno, pod *Quintanapalla*, między wojskami Królowej, a stronnikami *Don Carlos*; ostatni mieli być zwycięzcami. Nowina ta szkodliwie na kurs papierów hiszpańskich działała, chociaż zgola nie jest autentyczna. Odezwę *Don Carlos*, w gazetach tutejszych ogłoszoną, także mają za apokryf.

Piszą z *Pampelony* pod 16 t. m.: „Ostatni z *Bayonny* wystany goniec, który drogę do *Madrytu* wziął przez *Pampelonę*, w *Tafalla* został zatrzymany, gdzie *Karola Vgo* ogłoszono. Codziennie z *Pampelony* wychodzi młodzież, dla łączenia się z *Karolistami*. Ci ostatni rozbroili karabinierów od *Burlady* do *Burguette*. W samej *Pampelonie* wszystko groźną przybiera postać, obawiają wzruszenia a garnizon ledwie 2000 liczy; tymczasem oczekują posiłku w wojskach z *Madrytu*. Pocztą z *Madrytu* nie przyszła, i lękają się, ażeby to miasto przez powstania wiosek okolicznych w kilku dniach opasanem nie zostało. Wczora z *Ronceveaux* 250 karolistowskich ochotników wyruszyło, i zbiegli się do *Pampelony*.

Król prezydował wczora na Radzie Ministrów, która trwała od 2rey do pół do 5tej.

Dzisiaj gazety ministeryalne ogłaszają wiadomości o odwróceniu Armii *Miguela* z pod *Lisbony*. Artykuł ten słownie brzmi tak: „Statek *Ceres*, z *Tagu* 21 t. m. do *Brestu* zawinął. Drogą tą dowiadujemy się, że z natarczywością ścigana i z pozycy swoich wyparta Armia *Don Miguela*, 11,500 świcie wzięta się do odwrótu na *Santarem*.”

Też gazety donoszą, że przez dekret d. 17 t. m., który się w gazecie *Madryckiej* *Nadworney* znajduje, wszystkie dobra *Don Carlos* konfiskowane być mają.

Nakazana przez Rząd *Hiszpański* konfiskata dóbr *Infanta Don Carlos*, *Gazette de France* wystawia za środek nieroztropny, gdyż strona Królowej przez to pierwsza występuje z wyraźnemi nieprzyjacielskimi działaniami przeciwko temu Xięciu, który dotąd nigdzie sam jeszcze nie wystąpił, lecz tylko jego stronnicy działają.

Podług ostatnich wiadomości z *Saint-Jean-Pied-de-Port*, krąży tam odezwa *Don Carlos*, w *Abrantes* d. 1go października wydana. *El Pa-*

stor także wydał odezwę do mieszkańców prowincyi *Guipuscoa*, wzywając ich do broni za prawa Królowej i ostrzegając, ażeby nie dawali ucha na Karolistów namowy, których za pójmaniem rozstrzelać rozkazuje. Karola władze zapewne o odwiecie nie zapomną. Podług doniesień od granic hiszpańskich, poczta madrycka trzeci raz już nie przyszła. Królestwo *Nawarry* ogłoszone jest w stanie wojny. W odezwie swej Vice-Król grozi mieszkańcom interwencją Francyi. Dwie inne odezwy, nieco późniejsze (d. 17go). wydane są przez półkownika *Eraso z Burquette*.

— Dnia 25 —

Królestwo Ichmość Belgów spodziewani są na niedzielę w wieczór.

Ami de la Charte z Nantes wyraża, *Szuannerya* w depart. *Morbihan* i w *Wandei* znowu głowę podnosi.

Gazette de France donosi: „Podług doniesień z *Pragi* pod 15 t. m., Biskup *Hermopolitański* i Margrabia *Hauptpoul*, do tego miasta przybyli. Familia Królewska ku końcowi tego miesiąca znowu tam powróci.

Monitor o hiszpańskich rzeczach zawiera: „*Depesze z Barcelony* pod 21, z *Gironny* pod 22, donoszą, że w *Katalonii* nieprzerwanie spokojność panowała, i że tam bardzo czynnie uzbrajał się korpus ochotników dla Królowej. Podług listu jednego z *Bordeaux*, wysłane wojska z *Madrytu*, przepędziwszy powstańców, którzy się po drodze zdarzyli, do *Vittorii* weszły i tam się utwierdziły. — Z *Madrytu* ma Rząd wiadomości do 16go t. m. Tam rozumiano, że *Don Carlos* zawsze jeszcze w *Portugalii*, na samej granicy hiszpańskiej, w okolicach *Alcantary* przebywa. Do Jenerałego Kapitana *Estremadury* i do Rady *Kastylijskiej* pisał on wzywając do obrony praw swoich; ale Jenerał *Bodil* wezwanie to ze stanowczym odmówieniem mu odesłał, a Rada wydaniem rozkazu na zasekwestrowanie dochodów Xięcia odpowiedziała. Przez rozporządzenie z dnia 11 t. m. Królowa dawniejszego Biskupa *Mexykańskiego*, w nieobecności Kardynała *Marco-y-Catalan*, Członkiem Rady *Rejencyjnej* mianowała. Przez inne rozporządzenie tegoż dnia, na miejsce przez chorobę w dobrach swych zatrzymanego *P. Caro*, *Don Nicolas Garelli*, który za Rządu *Konstytucyjnego* był *Deputowanym* i *Ministrem* sprawiedliwości, a w testamencie *Ferdynanda VIIgo*, pomiędzy zastępcami jest wymieniony, wzywa do uczestnictwa w Radzie *Rejencyjnej*. Margrabia *Corello*, który w latach 1820 i 1821 był radcą stanu i naczelnikiem politycznym, mianowany W. Koniuszym. Rozumiano, że Xiążę *Castro-Torreno*, który w tymże samym czasie miał dowództwo gwardyi, znowu ten zarząd otrzyma. Nakoniec o tém była mowa, że Jenerał *Quesada* będzie *Vice-Królem Nawarry*. Oprócz brygady pod dowództwem *Hr. Armilder z Toledo* i z *Madrytu* przeciwko powstańcom w *Biskajskich* prowincjach wysłanych brygad, jeszcze posłana brygada oddzielona z wojsk, pod rozkazami Jenerała *Sarfield* będących. (A. P. S. Z.)

RZECZY NIDERLANDZKIE.

Bruxella d. 28 października.

Monitor tutejszy ogłosił list Papieża *Grzegorza XVIgo* z powinszowaniem Królowi, szczerześliwego rozwiązania N. Królowej Jego Małżonki, i powicia Następcy tronu.

Baron *Stockmar*, 24 z *Londynu* powrócił.

Jenerał *Daine*, dowodzący 4tą dywizją na samej granicy; wczora tu przybył.

24go pod prezydencją Króla odbywała się Rada Ministrów, która się do późna w nocy przeciągnęła.

Królestwo Ichmość 26go rano w podróż do *Paryża* wyjechali.

Jenerał *van Hallen* znowu się w *Bruxelli* znajduje. (G. P. S.)

Szwecya.

Sztokholm d. 15 października.

Przygotowawcze prace do nastąpić mającego *Sejmu*, nakazał Król przyspieszyć; co chwila spodziewamy się oznaczenia terminu do zwołania Stanów.

Okręt parowy angielski przybył tu dnia 12 t. m. dla zabrania ztąd odwołanego angielskiego Pości Lorda *Howard de Walden*, który przeznaczony ma być do *Lisbony* na miejsce Lorda *Russel*. (G. C. W.)

Bawaryja.

Monachium d. 19 października.

Wczoray odbyło się uroczyste odkrycie obelisku, który Król Jmć wystawił dla 30,000 Bawarczyków, poległych w kampanii 1812 r.

Dziś wszystkich oficerów tej kampanii zaproszono do stołu Królewskiego. Zostali osobiście przez J. K. Mość przyjęci. Ztąd ci weterani udali się do sali *Herkulesowej*, gdzie *Feldmarszałek Xiążę Wrede* siedział po prawej ręce, a po lewej Jenerał piechoty *Raglovich*. Wszyscy oficerowie, w liczbie 197, siedzieli przy stole Królewskim; w bocznym salonie znajdowali się podoficerowie i żołnierze w liczbie 174, a w dalszym urzędnicy administracyjni armii, którzy do owej pamiętnej kampanii należeli, jeszcze (w liczbie 20. — Król wniósł toast: *Za zdrowie walecznej armii Bawarskiej!* który z zapalem przyjęto. (Gaz. War.)

Grecya.

Nauplia d. 14 września.

Dzisiejsza Gazeta rządowa zawiera następujące urzędowe nominacje: Xiążę *Michał Suzzo*, nadzwyczajnym Posłem i pełnomocnym Ministrem przy Dworze *Francuzkim*; *Konstantyn Zagraphos*, *Nomarcha Arkadyi*, Posłem przy Porcie *Ottomańskiej*, a *Alexander Manos*, Sekretarzem, i tłumaczem legacyjnym przy Porcie.

— Dnia 15 —

Dekret Królewski z d. 4 z. m. ogłosił niepodległość Kościoła Greckiego, a to stosownie do życzenia zgromadzonych w *Nauplii* *Metropolitów*, *Arcebisopów* i *Biskupów* Państwa, w liczbie 38 prałatów. Tenże dekret mianuje nieustający Synod, który pod zwierzchnictwem Króla, najwyższą władzę kościelną sprawować będzie. Kościół grecki będzie nosić nazwę: „*Prawowierny Wschodni Apostolski Kościół w Królestwie Grecyi*.“ Król jest naczelnikiem zarządu kościelnego; prezydentem nieustającego św. Synodu będzie *Metropolita Korynthu*, *X. Kyrillos*; *Prokuratorem* państwa przy św. Synodzie *Radca ministeryalny Dr. Schinas*; *X. P. Parmakides* sekretarzem. Prezydent pobierać będzie rocznego dochodu 3000 drachmów, *prokurator* państwa i 4ch radców Synodu po 2,400 drachmów, a sekretarz również tyle, i jeszcze prócz tego gratyfikacyi 600 dr. Święty Synod zostawać będzie pod *Ministryum* wyznań religijnych i publicznego oświecenia.

Z prac przygotowawczych do urządzenia szkół nie bardzo tu są kontenci; profesorów mają sprowadzać z Niemiec. (Gaz. Codz. War.)

Teatr. We *Wtorek* 31 oktobra b. r. w tutejszym Teatrze na *Benefis* Państwa *Burdzińskich* dana będzie *Czarodziejska Krotofila* z muzyką — *Kopciuszek*.

W następującą sobotę tojest: dnia 4 listopada, w domu *WW. Müllerow*, na *Niemieckiej* ulicy położonym, w salach *Zgromadzenia Ressursy*, będzie dana *Maskarada*.

Obszary meteorologiczne.	Czas Obserwacji.	Wysokość Barom.	Wys. Ther. Réau.	W i a t r.	Stan powietrza.
	d. 27 o 3 wieczór.	27 cal. 1,7 lin.	+ 4 stopni.	Połud.-Wsch.	Deszcz.
	d. 28 — — —	27 — 7,2 —	+ 5 — —	Połud.-zach.	Pochmurno.
	d. 29 — — —	27 — 10,0 —	+ 3 — —	Połud.-zach.	Śnieg.
	d. 30 o godz. 7½ rano.	28 — 1,2 —	— 4 — —	Zachodni.	Pogoda.